

Գանձեցի հազարդում են, որ եւրոպական նաւատորմիդները հրամանատարներն, ի նկատի ունենալով, որ յունաց նաւերն ակնհեր կեբաղով ուզում են անտես առնել պետութիւնների ցանկութիւնը, դիմել են յունաց նաւերի հրամանատարին մի յայտագիր տալով նրան, որով առաջարկում են նրան, որ նա հետեւի միջազգային իրաւունքի որոշումներին:

եթէ, չնայելով պետութիւններ յոր-
դորներին, Յունաստանը կրթամասի իւր
գործողութեանց եղանակի մէջ, այն
ժամանակ պետութիւնները ստիպուած
կրկինն ոչ թէ դիմելու, որպէսզի ստի-
պեն նրան հրաժարուել այդպիսի վար-
մունքից: Այդ միջոցին պետութիւնները
կրկինն իրենց կամքին հակառակ, բայց
Յունաստանի գործողութեան եղանակը
ստեղծում է մի դրութիւն, որը եւրո-
պական խաղաղութեան համար այնպիսի
մի ծանր վտանգ է ներկայացնում, որ
այդ քայլն անխուսափելի կարող է դառ-
նալ: Ինչ վերաբերում է Գրետի խա-
ղաղեցման գործին, թուրք պառակա-
րութիւնը համաձայն է այդ գործը
յանձնել պետութիւններին:

«Times» ին Գանէից հեռագրում են,
որ Գրետիում իւր նշանակուած ընդհա-
նոր-նահանգապետ Բոմայի-բէյը դիմել
է օտարերկրեայ ծովակալներին մի յայ-
տագրով, որի մէջ յայտարարում է, թէ
ինքը կատարելապէս համաձայն է
այսիս Գանէի գրաման:

Յունական «Ազիյայի Միւսուլու» յա-
ժանաւի հրամանատարը բրիտանական
նաւախմբի հրամանատարին յայտարա-
րեց, թէ ինքն իւր սեպական կամքով
և իւր պատասխանատուութեամբ էր հրա-
ման տրամակել թրքական համբաւատար
«Փուլադ» նաւի վրայ թնդանոթ արձա-
կելու, և թէ այսուհետեւ կաշխատի խոյս
տալ թշնամական գործողութիւններին:

Դուռը դեպքանքներն մի յայտագիր է
յանձնել, որի մէջ մասնաւոր լինելով
«Փուլադ» նաւի վրայ թնդանոթ արձա-
կելու վրայ, ուշադրութիւն է հրաւիրում
այն վտանգները, որ կարող են
ծագել գործողութեան այդպիսի եղա-
նակից խաղաղ ժամանակ, և խնդրում
է, որ պետութիւնները միջամտեն, այ-
լապէս ինքը ստիպուած կրկին ուրիշ
տեսակ միջոցների դիմելու:

Այն բանից յետոյ, երբ պետութիւն-
ներն իրենց նաւերից զինուորներ ափ
իջեցրին Գանէում, յոյներին առաջար-
կեցին հեռանալ, իսկ ապստամբներին
առաջարկեցին դադարեցնել թշնամա-

կան գործողութիւնները և սպասել պե-
տութիւնների վճարին:

Միտայում, ուր ուղարկուած էր ի-
տալական մի նաւ, մեծ կոտորած է
տեղի ունեցել: Պատմում են նմանապէս
որ արեւելեան ափն է իջել յունական
4 զուգարտակ զորք երկու ութնամիջ
զնդով: Հաղորդում են, որ Կիստոյում
ծանր անկարգութիւններ են տեղի
ունեցել: Հայկազոյի շրջակայքը հանգիստ
է: Ակրոտիրի և ուղարկուած ժամուր-
միական մի սպայ, որին յանձնարա-
րուած է հաղորդել ապստամբներին
պետութեանց զինեալ ոյժերով կղզու
գրաւումը և առաջարկել նրանց դադար-
եցնելու թշնամական գործողութիւններն
ու զէնքը վայր դնելու: Այն սպան, որի
հետ նա բանակցել է, տեսել է նրան:
«Ես այստեղ եմ եկել յորս դուք ապստ-
ամբ, երկրորդ գրաւելու համար: Ես
պարտաւոր եմ կատարել հրամանը և
սպասել նոր հրահանգներին»:

Գիդապետ Վուսուէի Գրետի ափ իջնե-
լու առթիւ Վեննայի «Fremdenblatt»-ն
ասում է. «Եւրոպան արդէն իւր սեպա-
կան ձեռքն է առել Գրետի գործը, ափ
իջեցնելով իւր նաւերի զինուորներին:
Առ այժմ նրանց թիւը 900 է, բայց
նրանց ներկայութիւնը բաւական է դը-
րութիւնը բնորոշելու համար: Բանի որ
կղզում ծածանում են եւրոպական դը-
րօշակները, ոչոքի թոյլ չի տրուել պե-
տութիւնների կամքի հակառակ այնտեղ
անցքի ստեղծել կամ պահանջներ ա-
նելու»:

Միւսում մի ցոյց է եղել կրեա-
ցիների օգտին:

Ք Ր Ո Ն Ի Կ Ո Ն

Փետրուարի 4-ին Թաղաժառանգն
արտակարգ դիմացով Բաթում ժամա-
նեց Կովկասի կառավարչակազմի պաշ-
տօնակատարի, Թիֆլիսի և Գուրիայի
նահանգապետների ուղեկցութեամբ:
Գիացքը մօտեցաւ ուղղակի նաւամա-
տային, որը զարդարուած էր թաւմ
կանաչով: Թաղաժառանգը մասն իւր

—Ա՛, սօղի, բա էս ոնց ա, ցամաք
հաց ենք ուտը՞մ ինչ բանի ա յորին»:

—Ծառենք թե, քննալով ջան, յորո-
ւիշանութիւն մեզ չի աւած. չիբլիւր
պըռաւի ձեռին ա,—ձեռք սրտին դնե-
լով խոհարարութեամբ պատասխանեց
սօղին:

—Լաւ. բա պառաւը խի՞ չի ածըմ.
ինչ ա պատահել, ինչ ա տարմ:

—Պառաւն տարմ ա յորու դազդա-
նների խփները սառել, պինդ պղնձի բե-
րանիցն են կպել, պէտք որ պուկեն,—
սօղին ժպտալով թաղաժառանգը
պառաւին, որը գլուխը յարաւում պինդ
փաթեթած ամօթ էր համարում տա-
նուտէրի ու տէրտէրի ներկայութեամբ
բերան բանալ ու խօսալ, և, մեծ չե-
րեքի կըծքին հուպ տուած նստած էր
օջաղի ափին, ամպի պէս գլորելի ա-
ծակող կաթսանների առաջ:

Տանուտէրը վիզը կրկին երկարա-
ցնելով դէպի պառաւը, հարցրեց հա-
նաքով:

Ա՛ պառաւ, դազդանիդ ջլիս շատ
են պառել հա՛:

Պառաւը փոխանակ խօսալու, գլխով
արաւ:

—Դէր տհնց ա, թող ոտիդը գը-
նան միքանի լինդ բերեն: Ա՛ղա, սոն-
դիթ, սոնդիթ. դու գնացէ՛ր միքանի լինդ
բերէ՛ր խփների տակը տուէ՛ր, սառելը
պուկեցէ՛ր, թէ չէ մեղք ա ժողովուրդս.
ցամաք հացը ոսկրի պէս բազմանում
ա մըմ:

Տանուտէրի այս խօսքերից յետոյ,
պառաւն սկսեց անձայն, մոտենալ նր
շանիկով վիճել նրա հետ:

—Ա՛ պառաւ, ինչ ես շանկերիդ ա-
նըմ, խօսա, էլի. նորահարս ես:

—Սաղի ջան, քեօթիդն առա մեր ա-
գաթն էս ա, պէտք ա տա, որ բաց ա-

«Հաւանից» գրօսանալը, ուր և հաշիւ:
Փետրուարի 5-ին առաւօտ. 8-ին դը-
սանաւը մեկնեց դէպի Միջերկրական
ծովը:

Բարձրագոյն հրամանով Կովկասի կա-
ռավարչապետի օգնական է նշանակուել
ժամուրմների պետի օգնական գնեկ-
բալ լէյտենանտ Ֆրիզէն:

Նոր Նախիջևանի յաջորդը, «Պրիագ-
Կրայ» թիւթի տակով, Նոր Նախիջևա-
նում և Ռաստովում յօգուտ թիւթաճայ
գաղթականների համար է 5,735 բուր:
Նույնաբերութիւնները դեռ ևս չարու-
նակուած են:

Քաղաքային տարրական ուսումնա-
րաններին հսկող իրաւասուններից կազ-
մուած յանձնաժողովի նախագահը ա-
ռաջարկել էր քաղաքային վարչութեանը
մի որոշ գումար յատկացնել այդ ու-
սումնարաններում կրօնի և անդակա-
նիկների դաստիարակների համար: Քա-
ղաքային վարչութիւնը ընդունելով այդ
առաջարկը, որոշել է յատկացնել այդ
նպատակի համար 961 բուրլի և իւր
որոշումը առաջագլխի է խորհրդի տըն-
տեսական յանձնաժողովի ընտելութեան:

Փետրուարի 5-ին ներկայ պարսից
Հասի կողմից Բիւրլին գնացող պատգա-
մաւորութիւնը Թիֆլիս հասաւ: Պատ-
գամաւորութեան առաջնորդեցին Միւր-
գա Ռիզա խան Մուադի Մուլթանէն և
Միրզա-Մահմուդ խանը: Այս պատգա-
մաւորութիւնը Բիւրլին է գնում Վրիճիմ
կայսեր պաշտօնապէս յայտնելու Մու-
գաֆէր-էդդինի իւր նախաճայրերի պահ-
րաճարանով:

Անցնալ անգամ հաղորդել էին, որ
Մեկկա գնացող մահմեդական ուսում-
նարաններին արգելում են Բաթումից այն
կողմը ճանապարհները շարունակելու:
Վերջին օրերս Բաթումում հաւաքուել
են մօտ 400 ուսանողներ, որոնք այն-
տեղից պատգամաւոր են ուղարկել Թիֆ-
լիս խնդրելու, որ թոյլ տրուի իրենց

նեմ, թէ չէ, հեռի սուրբ յորդից առ-
ված կըթնդամ, որ զկտաւը, — պառա-
ւը սաղուն երեսն առնելով, արդէն
այնպէս վախճեց, որ լսելի էր շատե-
րին:

—Ինչ տարմ ա,—իրեն չիմանալու դը-
նելով, և ակնաջը սաղուն անելով, կըր-
կին հարցրեց քեօթիէն:

—Սերմ ա քեօթիդին դանդուր արա
թէ, նհախ (զուր) ես լնդի բերել տա-
լի, կկտրեն, սառելը շատ ա հոսա:

—Վայ դու տոնը չբանդուի, ագա,
բառը լնգերը կտրուեն, էլ ընչով պու
կներ, որ լսալիս ցամաք թիւթէն թայ
անեն:

—Ասում ա ճի մի ըրիթայ (երկա-
թի) լինդ կարալ չի պուկի, սառահի
քեօթիդի սիպակ աքառաց:

Հահ, հահ, հո. ագա, էս էր պա-
ռաւի փորացալը:

—Հահ, հահ, հա. — ծիծաղեցին նու
բոյր յօշ ձեռնադները,—քեօթիդ, պա-
ռաւը քն ակտեց (յողթեց), ոտդ նհախ
ես դէմ անըմ, հանի, հանի, տարալի
հանի:

—Առ, դէ մո իրան տու, թող փո-
րացալը մըմուդի, միան թէ ժողովուր-
դս չոր ու ցամաք չօղից չիղդուի:

—Երկու ծիծաղացնելուց յետոյ, տանու-
տէրը փրօւած, հարաւորութեամբ քիտան
հանեց ծնկանը դրեց ու քսան կողկը
քսան թուամանի ծանրութեամբ մեկ-
նեց դէպի նա:

Արաւի պառաւին հասնելուն պէս
կաթսանների բերանի խնդն բացուեց,
իսկ քեօթիէն էլի սկսեց հանաք անել:

—«Ուռամ, ուռամ», — ձեռները բար-
ձրացնելով գոռաց նա վայրենի նման,
թէ չէ, թնդաց ամբողջ տունը:

—Ուռամ, ուռամ, — աղաղակեցին
ամենքը, իսկ ճարպիկ սաղիներն, ինչ

Մեկկա գնալու, բայց մեթումն են ստու-
ցել: «Գաւալ» լրագիրը հաղորդում է,
որ այդ ուսումնարանից մի մարդ ար-
դէն վերադարձել է Բագու, որտեղից
ճանապարհ են գնելու դէպի իրենց
նախաճայրերը:

Հնդկաստանում համաճարակող ժա-
նախտը և դրա պատճառով ձեռք առ-
նուած կարանտիններն ու այլ զգու-
շացիցի միջոցները արդէն իրենց սղ-
ղեցութիւնը ցոյց են տուել: Հնդկաս-
տանից արտարերրող բերքերի վերաբե-
րեալ: «Աղես. Լիստ. 7» հաղորդում է, որ
Հնդկաստանից ստացուող միքանի բեր-
քեր արդէն թանկացել են: Ինչպէս օ-
րինակ առաւելապէս պղպեղը, խունկը
և հնդկական թէյը. խունկը թանկացել
է փթիւն մի բուրլի, իսկ պղպեղը—75
կ. ձառ վաճառականներ նախատեսե-
լով, որ պէտք է էլի թանկանայ, արդէն
հոգս են քաշում մեծ քանակութեամբ
պղպեղ հաւաքելու:

Բոմբէյից ուղարկը բերող անգլիական
նաւերին արդէն արգելում են ճանա-
պարհներին դանազան նաւահանգիստ-
ներ մուտք գործելու: Մայրաքաղաքի
Թերթիւրը հաղորդում են, որ այս օրի-
րու Բոմբէյից եկող անգլիական «Vedca»
նաւին արգելեցին Գինեկիթիէն նաւա-
հանգիստը մտնելու և բեռը թափելու:
Նոյնպէս են վարուել և անգլիական
«Merlin» նաւի հետ հաւերի նաւահա-
նգիստում:

«Կասպին» հաղորդում է, որ Պետեր-
բուրգի կառավարչական շրջաններում
շուտով միջոցների մի ծրագիր են կազ-
մելու Կովկասի առաջնորդութիւնների ա-
ռաջն առնելու համար:

«Նով. Արալ» հաղորդում են, որ պ.
Փարինան արդէն կազմակերպել է օպե-
րային խաղաղական մի խումբ Մեծ պո-
սին Թիֆլիսում ներկայացումներ տալու
արքունական թատրոնում: Խումբը կազ-
մուած է ներկայումս Աղեստայում եր-

պէս բաժանները, այնպէս և յօրու տաք-
տաք բաժանները, սայլից ձմերուկ գցող
թաթիւների պէս ձեռից ձեռք տալով, նախ
քեօթիդին ու տէրտէրին և ապա միւսնե-
րին հասցրին, սրունցից ոտանք գդալով,
ոտանք պատառակօղիով, գլուխները կա-
խած անյազ ուռել սկսեցին, մինչև որ
կրկին լսուեց քեօթիդի հրամանը:

—Մոււ, —աջ ձեռով արգելման նը-
շան տուեց քեօթիէն:

—Մոււ, սոււ, —ճիպտից բռնելով
կրկնեց գլխին ես:

—Ջը. սուս չէր կներմ: Աղա, կազմի,
գլխի, գլխի տի. պաղի, պաղի. սուղա
պաղի. —սպասնալիթով կանչեց տանու-
տէրը և յօնքերը խոժոտեց սեղանակից-
ների վրայ:

—Ես ըրդեն, զըլկա, —տեղից վեր
թռնելով գլխի, ճիպտոր դուրս բաշխով
գօտկից, բարձր բռնեց և զինուորի պէս
կանգնեց, որ կատարի իւր տիրոջ հը-
րամանը:

—Սրտայի, զըլկա սրտայի, ի բլի, բլի
(Եւլ Եւլ), — մտաւ թափ ուղով, ոտուց
տանուտէրը և չկարողանալով շարունա-
կել իւր ոտներէնը, կրկին հայրէն
խօսաց ժպտալով:

—Թանիթդ վի կալը, ա խալիս,—
բաժակը բարձրացնելով ձայն տուեց
նա և նկատելով մէկին, ասաց բարկա-
ցած. «Ագա, ա տիմախ, որ մարդավա-
րն ուտես, չի բլի. էս ինչ ա բոլիդ
հալը. հէլիս թէ տասն օրուայ սոված
մողի կոխած գէլ լիս. դէ բոլիդ սըր-
բի. անկարգ»:

—Վայ, դու տոնը չբանդուի, բնդը-
ներով էլա տուրմ, ընդհանրով, հըրս,
հըրս,—ուտողի լորտտ ականջները ցոյց
տալով, ծաղր արին շատերը և ծիծա-
ղեցին ամենին:

—Լաւ, սոււ, —աչքը տանուտէրի

զող լաւ ոյժերից. խմրի կառավարչի
լինելու է Փիթերը:

Վերջին ժամանակներս անգլիական
սեան երկաթուղու գծով շտեմար, զ
քանակութեամբ շաքար է փոխադրու-
մի: Փոխուց Բագու. ամենայն օր մօտ
վազոն շաքար են կրում և գլխաւ
պէս արտահանում են Պարսկաստան:
Անդրկասպիան երկիրը:

«Լույս» լրագիրը հաղորդում է, որ
բժշկական խորհուրդն աւելի նաւ
կայարմար է համարում «գրկտոր»
սկնախ ոտաթմաղը փոխել և դրա փո-
խելու ամենագնահատութեան բնագոյ-
նէն տալ «անդամահատութեան» բնագոյ-
նէն «երեսանիւթ» իւրանքի իւրանքի
կի» և այլ աստիճաններ, նայելով
բժշկի մօտագիտութիւնն ինչ է, մի
նախա-

Վրիճիւ. —«Երբ-Դար»-ի նախընթացը
21-ում «Երբեցողները և նրանց բժշկը» լրագ-
նագրով յօդուածում 4-րդ երեսի առաջնորդ
նախաւ սխալմամբ ստորագծ է գրել, որ
27-ին, պէտք է լինի «Երբեցողները 27-ին»
թիւը:

Մեծ ԳՐՈՒՄ ՆԵՆ
ՀՈՒՆՈՒՅՑ.—Պ. Յովհաննէս Գալ

իւսնցը, երկու մեծ գանգակ է ութ
առուէր տուել, որոնք յունուարի 3-իւր
օձեցին, մէկը քաղաքիս կոտորածին
նստատանի գանգակատանը կախու-
միւրը տարան նրա հայրենի Գիւլի յ
զը: Բացի դրանից պ. Գաւալիսիւն
ձեռք փոռաւոր գգեսաւ էր պառի ու
տել, որը գանգակի հետ ուղարկալ:
Գիւլի գիւղը. Ինչպէս լսեցինք լիւթ
յուրուց աւելի է նստել այդ գանդիս-
ները և զգեսաւ: Բացի դրանից, մաք-
ուաւեց մեծաստանի միտքանութեան
նախիւ է մի կարի մեքենայ: Բուռ-
նի մի խումբ ներկայացրեց Խանիւր
միքանի թատրոնական դահլիճովով
գուռ «Հայոց Բարեկ Հնկ. տեղիւնը
ճիւղի» Օնէի «Երբեցողները» պիւս-
թատրոնի դահլիճը լիւթ էր, նորապա-
թուներ էլ աւելացրին. ոտքի կոշի-
նածներ թիւն էլ շատ էր. ինչու

աչքը ձգելով ճիպտոր զողողողակոշի-
կը:

—Օրինիւս տէր, աւրտէր: Գաւ
նիւս. դուք պէտքաւ գիտեսաւ, որ
հալթ (աւմիկ) մարդիկն էլ իմպա-
կանքի մէջ մի անգամ թաղաւորելիս
գառնըմ: Էդ թաղաւորութիւնը ակնը
կուրկու վախտաւ ու Էսսըսաթիս Էսսս-
թաթիւթ Զալիսան ա, թաղաւորին միւլթը
(քաղ) մեր բերանի սրբութիւն նաւ Ա
նրանց էրկուսի անգին կենաց իրաւ-
բլի: Դէ, ասեցէքիւմ խոհաւըմ,
գանգըմ էք թաղաւորին, — բաժէք
բարձրացրած, շուրջը նայելով
տանուտէրը:

—Ծանաւ Էրնը, ծանաւ Էրնը. խնդ-
գուտի ծանաւ Էրնը. ինչոր հըս պէս
կրկնատանք դուրի պէս, դուրի պէս
պաղաղակեցին կարմիր գինու պատ-
ւորները և արտօթականները գորտց
ուգեցին վրաքաշել, ոտկայն շատերն
քեօթիւն կրկին ընդհատեց և հըրկա,
յեց զարձակալ լսել:

—Լսեցէք, դու չիմէք,— ասալ
ուտաւ դարձաւ դէպի Միւստանց օջաղի ԷԷԷ
ձը. «Մուսա ալի. Աստօժ դորմ ման-
արպը Արթիւրի ֆիքուն (հօգուն) նըր
մեռաւ, որդու թաղին ու պատառ-
շարմանցաւ: Է՛հ, ինչ անենք, ես
կամըն էր, ամենքս ենք մեռնել թըր-
սօր դօթիւս Արթիւրը լուտեղ չի, միտա-
նրա ֆիքին ըստեղ ա. դո՛ւ էլ, որ
կանի հըմար հօր տեղ ես, ուրախ
ես աղափող ֆիքուն հետ Աչքը լիւթ
օջաղը թող Աստօժ Էսսստուրը մըրք
խոթիւնն անպակաս անիւս:

Աչքը լիւթ կենայ, քեօթիւս
բարբէն օրը բու որդու կարմիրն էլ
պինք,—աչքը: սրբելով պատառա-
լցուած Մուսէրը, իսկ տանուտէրը

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

(ԽԷՉՈՅԻ ԿՂԱՏՈՒՆ *)

«Փուլադ»...
«Փուլադ» պառաւը դառնալ փիս
մարդը:
Փուլ. աւելում:

XV
(Վ Ե Ր Ջ Կ)

Անկանոն Նիստը շարժուեց դէս, դէն—
մինը ետ մանչեց, միւսն առաջ, սա
նրան բաց, նա սրան հրեց, և, երես
երեսի դարձնելով, մէջտեղով «բիւշա»
թողնելով, երկուսը օջաղի շուրջը,
մինչև չմըր, երկըս գլխին, տանուտէրը
մօտը, քեօթիւսիցէն կողքին, վերջապէս
ճիպտոր գօտին, չիբուր շինքը խած
պղքին էլ ներքեւ, սուփիւր ծէրին կրե-
պատ արին նստահեցին:

Այդ միջոցին գտմ մտնողը դուրս գալով,
բարձրացաւ կամից Միւստանց կտորը:

—Օրինեմ տէր. Աստ

7) Հիւրի ձիւ պոչը կարելը ամենամեծ
մեաւորանն է սիրտու ճամբու Ծ. 2

1. 1990年12月15日，在《人民日报》发表署名文章《中国要警惕“新左派”的泛滥》，指出“新左派”泛滥的根源是“对社会主义的误解”。